GŁOS WĄBRZESKI

Przedpłata: w ekspod. miesięcznie 1,50 zł z odnoszeniem przez pocztę 20 gr więcej. W wypadkach nieprzewidzianych, przy wstrzymaniu przedsiębiorstwa, złożeniu pracy, przerwania komunikacji, otrzymujący nie ma prawa żądać pozaterminowych dostarczeń gazety, lub zwrotu ceny abonamentu. Za dział ogłoszeń, redakcja nie odpowiada.

Ogłoszenia: Za ogłosz. pobiera się od wiersza mm. (7 łam.) 10 gr, za reklamy na str. 3-łam. w wiadomościach potocznych 30 gr na pierwszej str. 50 gr. Rabatu udziela się przy częstem ogłaszaniu. „Głos Wąbrzeski" wychodzi trzy razy tygodn. i to w poniedziałek, środę i piątek. Skrzynka pocztowa 23. Redakcja i administracja ul. Mickiewicza 11 Telefon 80. Konto czekowe P. K. O. Poznań 204,252

Piątek Serwacego
Sobota Bonifacego m,
Niedziela 4. po Wielk.

Dziś wschód słońca o godz. 3.47 zach 19.17
Jutro „ „ „ 3.46 „ 19.18
Dziś „ księżyca „ 17,10 „ 2.30

Nr. 56 | Wąbrzeźno, sobota 14 maja 1927 r. | Rok VII

Ilu optantów przybyło na Pomorze w roku 1925?

Toruń. Jak sobie przypominamy, rok 1925 był okresem najliczniejszej reemigracji naszych optantów z Niemiec. Jaką ilość z nich osiadła w tym czasie na Pomorzu wykazują dane statystyczne zaczerpnięte przez nas w Pomorskim Urzędzie Wojewódzkim. Wynika z nich, że na terytorjum poszczególnych powiatów osiadły ilości następujące: w powiecie brodnickim 2 osoby samotne i 9 rodzin — razem 52 osób, w pow. chełmińskim 2 samotne i 10 rodzin — razem 43 osób, Chojnice 1 samotna i 6 rodzin razem 39 osób, pow. działdowski 1 samotna, 5 rodzin — razem 25 osób, w gniewskim 4 osoby samotne i 4 rodziny — razem 21 osób, w mieście Grudziądzu 2 osoby samotne i 21 rodzin — 125 osób, w pow. grudziądzkim 1 osoba samotna i 7 rodzin — razem 45 osób, w pow. kartuskim 1 osoba samotna i 9 rodzin — razem 60 osób, w pow. kościerskim 1 samotna i 2 dwie rodziny razem 8 osób, w lubawskim 2 samotne i 14 rodzin — razem — 63 osób, w puckim 2 samotne i 5 rodzin — razem 36 osób, w sępoleńskim 2 samotne i 3 rodziny — razem 22 osoby, w starogardzkim 4 samotne i 12 rodzin — razem 71 osób, w świeckim 1 samotna i 16 rodzin — razem 84 osoby, w tczewskim 9 rodzin — razem 44 osoby, w Toruniu mieście 4 samotne i 10 rodzin — razem 41 osób, w toruńskim 5 rodzin — razem 30 osób, w tucholskim 3 samotne i 4 rodziny — razem 22 osoby w **wąbrzeskim 4 osoby (samotne) i 2 rodziny — razem 14 osób**, w wejherowskim 2 samotne i 8 rodzin — razem 45 osób.

Liczba ogólna optantów Polaków przybyłych z Niemiec na Pomorze w roku 1925 wynosi 393 osoby, w tem było 38 samotnych i 162 rodziny. —

Krwawe morderstwo i samobójstwo

Porzucona żona zabija swe dziecko i sama pozbawia się życia.

W dniu przedwczorajszym mieszkańcy domu przy ul. 6 Sierpnia nr. 78 w Łodzi byli świadkami epilogu krwawej tragedji, jaka się rozegrała w mieszkaniu małżonków Jaworowskich.

Podłożem okrutnej, a bezgranicznej zemsty kobiety i matki były właśnie i spory małżonków Jaworowskich. Przed kilkoma tygodniami mąż okrutnej morderczyni i samobójczyni, porzucił dom i zamieszkał oddzielnie. Pokrzywdzona, aczkochająca go żona nie mogła przebolić porzucenia jej domu przez męża. Nadomiar przeżywanej rozpaczy, Jaworowski, chcąc zgnębić i tak już upokorzoną kobietę i matkę, postanowił odebrać jej dziecko, 3-letnią dziewczynkę, Marję. Dość było tyranji nielitościwego męża. Matka, dziecka oddać nie chciała. Na tem tle powstał spór, zakończony bójką. Nic nie wskórawszy Jaworowski opuścił dom swej żony, ponieważ w czasie zajścia Stefanja Jaworowska zagroziła mężowi, że jeśli zamiaru odebrania dziecka nie zaniecha, zabije siebie i pozbawi życia 3-letnią córkę, Jaworowski groził nadal.

Zaraz też po odejściu Jaworowskiego, żona jego w obawie przed porwaniem dziecka, które zabawiało się najspokojniej na podłodze, wezwawszy je do siebie, zamknęła się w mieszkaniu.

Sąsiedzi wzburzeni sceną, powrócili do swych domów. Nastąpiła cisza. Sądzono, że Jaworowska, uspokoiwszy się, położyła się z dzieckiem spać.

Po pewnym czasie Jaworowski wrócił, lecz zastał drzwi mieszkania żony zamknięte. Ponieważ na długie pukanie nikt się nie odzywał, wezwał sąsiadów z pomocą których wyważył drzwi. W tej chwili oczom obecnych przedstawił się obraz, ścinający krew w żyłach.

Na łóżku leżały zwłoki żony Jaworowskiego i córki. Matka snać chcąc położyć kres cierpienia i uratować córkę od podobnych przejść, postanowiła kres położyć tej sprawie.

Nożem kuchennym poderżnęła dziecku szyję, tak okropnie, że odcięła dziewczynce główkę, poczem sama tymże nożem przecięła sobie gardło.

Sąsiedzi znaleźli nieszczęśliwe ofiary w pozycji leżącej. Dziecko spoczywając na piersiach matki, obejmowało ją za szyję, matka zaś trzymała dziewczynkę za usta snać by w czasie morderstwa nie krzyczała.

Powiadomiony komisarjat policji wszczął dochodzenie. Zwłoki dziecka i matki odwieziono do prosektorjum.

Jaworowskiego, jako pośredniego sprawcę tej tragedji aresztowano.

Niechaj fakt ten będzie grożnem memento dla mężów i ojców tego pokroju co Jaworowski

Pierwsza Polska pielgrzymka narodowa do Ziemi Świętej.

Pod osobistem przewodnictwem Prymasa Polski wyruszy dnia 1 marca roku przyszłego pierwsza polska pielgrzymka narodowa do Ziemi św. Szczegółowy program ukaże się w maju. Przewiduje on dziesięciodniowy pobyt w Palestynie, celem dokładnego zwiedzenia miejsc świętych. W drodze do Ziemi św. zwiedzi pielgrzymka Budapeszt, Belgrad, Sofję, Konstantynopol, Ateny, Bajrut i Damaszek; w drodze powrotnej — Egipt, Maltę, Sycylję (Katanię) Neapol, Rzym (w święta wielkanocne), Florencję i Wiedeń. Kancelarja Prymasa Polski w Poznaniu przyjmować będzie zgłoszenia dopiero po podaniu szczegółowego programu i warunków.

Uwięzieni przez złodzieja

Aby opóźnić pościg złodziej zamknął w redakcji kilkanaście osób.

Ukraść komuś rower pozostawiony na ulicy to się zdarza. Ale jednocześnie uwięzić okradzionego, a znim kilkanaście innych osób, to już szczyt wszystkiego. A taki właśnie wypadek zaszedł onegdaj w Warszawie.

Niejaki Michał Lech goniec jednej z agencji prasowych, przywiózł plike komunikatów do redakcji dziennika żydowskiego „Der Moment" w Warszawie. Rower zostawił w sieni. Po chwili gdy przy opuszczeniu lokalu naciskał klamkę stwierdził że drzwi są zamknięte od zewnątrz. Zaalarmowany personel redakcji hurmem zabrał się do sforsowania przeszkody, lecz wysiłki były daremne. Zdołano ustalić że ktoś założył na skobel potężną kłódkę. Minęło kilkanaście minut nim administrator zdołał porozumieć się z pracownikami zecerni, mieszczącej się na parterze Wezwany ślusarz przepiłował kłódkę i wypuscił struchlałego gońca.

Oczywiście goniec roweru już nie zastał, gdyż złodziej rozmyślnie uwięził komplet redakcji by w ten sposób opóźnić pościg. Podobno sprawcą kradzieży był jakiś kilkunastoletni kawaler.

Prof. Stanisław Barcewicz.



Jeden z najgenialniejszych współczesnych odtwórców kompozycyj Wieniawskiego i Szopena — właściciel oryginalnych skrzypiec fabrykacji słynnego „Stradivariusa". Skrzypce te posiadają olbrzymią wartość — jako unikat. Cena ich dochodzi do 100 tysięcy złotych. Skrzypce prof. Barcewicza — jako trzy ćwierciowe — mają wartość mniejszą, Ofiarowywano mu za nie 50 tysięcy zł.

Niestety — przed kilkunastu dniami skradziono szanownemu profesorowi ten cenny instrument — i pomimo najgorliwszych poszukiwań nie udało się ich odnaleźć. Jednakże policja nie traci nadziei, że prędzej czy później — skrzypce genialnego Stradivariusa wrócą do swego prawego właściciela...

Krótkie wiadomości telegraficzne

P. Prezydent Rzplitej udzielił exequatur p. Ottonowi Drzwitzowi, konsulowi honorowemu Holandji z siedzibą w Gdańsku.

Prezydent Rzplitej udzielił exequatur p. p. Hedingerowi, konsulowi szwedzkiemu w Poznaniu na obszar województw: poznańskiego i pomorskiego z wyjątkiem starostw: puckiego, morskiego, wejherowskiego kartuskiego i kościerzyńskiego.

Równocześnie p. Prezydent Rzplitej udzielił exequatur p. Behnke, konsulowi szwedzkiemu, na obszar starostw puckiego, kartuskiego i kościerzyńskiego z siedzibą w Gdańsku.

*

Wicepremjer p. Bartel przyjął wczoraj ministrów: robót publicznych, p. Moraczewskiego, sprawiedliwości, p. Meysztowicza, rolnictwa Niezabytowskiego i reform rolnych p. Staniewicza Ostatni dwaj ministrowie udają się dzisiaj, zgodnie z zapowiedzią na poświęcenie zakładu komentracji soli potasowych w Kałuszu.

*

Minister przemysłu i handlu wniósł na Radę ministrów projekt rozporządzenia Prezydenta Rzplitej o organizacji Izb przemysłowo-handlowych.

*

Dzisiejsze posiedzenie Rady ministrów odbęsię pod przewodnictwem prezesa ministrów, Marszałka Piłsudskiego.

*

Gen. Kazimierz Sosnkowski przyjęty był wczoraj na audjencji u Prezydenta Rzplitej.

*

Poselstwo finlandskie komunikuje w związku ze wzmiankami o stanie zdrowia prezydenta Rzeczypospolitej Finlandzkiej, jakie pojawiły się w niektórych pismach, iż stan zdrowia prezydenta Relandera znacznie się poprawił. Gorączka spadła działanie serca jest normalne, a bóle ustąpiły, według opinji lekarzy kryzys minął.

*

Przywódca kadetów rosyjskich, Miliukow, przebywający stale na emigracji w Paryżu, bawi obecnie w Rydze, skąd wystosował do władz polskich prośbę o udzielenie mu wizy wjazdowej do Polski rzekomo celem zapoznania się z życiem emigracji rosyjskiej. Prośbę tę ministerjum odrzuciło z tych powodów, że p. Miliukow występuje w ostatnich latach wrogo wobec Polski.

*

Wilno. Dziś nad Wilnem szalała burza śnieżna, połączona z wichurą. Temperatura spadła do zera. Burza wywróciła 2 wyniosłe topole na Antokolu i zniszczyła przewody elektryczne i telegraficzne. Na ulicach Wilna ukazali się przechodnie w futrach.

*

Wilno. Według wiadomości z Kowna: rząd litewski zamierza budować flotę wojenną. Narazie ma być zakupiony w Niemczech jeden większy statek wojenny typu krążownika. Statek będzie nazwany imieniem prezydenta Smetony.

*

Wydalenie redaktora polskiego z Wolnego Miasta Gdańska. W poniedziałek otrzymał odpowiedzialny redaktor „Gazety Gdańskiej — Echa Gdańskiego“ p. Kazimierz Purwin od władz gdańskich nakaz opuszczenia terenu Wolnego Miasta Gdańska jako uciążliwy obcokrajowiec (lästiger Ausländer). Nakaz wydalenia uzasadniają władze gdańskie tem, że p. Purwin dopuścił się zdrady stanu, której dopatrują się władze gdańskie w artykule, umieszczonym przed kilku dniami w „Gazecie Gdańskiej“. Mimo, że termin przymusowego opuszczenia Gdańska wyznaczony został na 23 bm. opuścił p. Purwin podobno już w ub. czwartek Gdańsk.

*

Paryż. W całej prowincji Champagne szalała straszna wichura, połączona z grzmotami i gradem. Burza trwała 2 godziny. Szkody materjalne są olbrzymie. Najprzedniejsze winnice zostały zniszczone. Ruch pociągów doznał opóźnienia.

*

Potworna kobieta

przyczyną tragicznej śmierci męża i syna omal nie rozszarpana przez tłum na cmentarzu.

Na cmentarzu żydowskim w Wilnie doszło do niezwykle burzliwych zajść podczas pogrzebu Seeliga Kowarskiego. Podniecony tłum chciał zamordować matkę zmarłego Surę Kowarską.

W ghetto wileńskim nienawidzono Kowarską za jej okrutne postępowanie z mężem i synem. Nie było dnia aby w mieszkaniu Kowarskich obeszło sie bez skandalicznych kłótni i bójek.

Mąż i syn przeżywali dzięki złej kobiecie piekło na ziemi i doprowadzeni wreszcie do rozpaczy obaj popełnili samobójstwo. Wtedy zawrzało. Tłum postanowił krwawo pomścić śmierć obu mężczyzn. Iskrą na prochy był udział znienawidzonej kobiety w pogrzebie swych ofiar. Kiedy bowiem na cmentarzu przy pogrzebie swego syna ukazała się Kowarska, rozszalały tłum jej współwyznawców rzucił się na nią. Na krzyk przerażonej kobiety nadbiegła policja i rozpędziwszy tłum otoczyła ją silnym kordonem.

Następnie zapół żywą z przestrachu przeprowadzono wśród wrogich okrzyków i gróźb do kancelarji cmentarnej. Po pogrzebie jednak tłum otoczył budynek kancelaryjny, oświadczając, że „nie wypuści wiedźmy żywej“, dopóki nie podpisze aktu zabezpieczającego byt materjalny żonie zmarłego syna.

Postawa wzburzonego tłumu stawała się coraz groźniejsza. Kilkutysięczny tłum przeraźliwym wrzaskiem domagał się wydania Kowarskiej.

Cała ta scena rozgrywająca się już w nocy wśród cmentarza miała w sobie coś niesamowitego. Wobec niepokojącego wzburzenia tłumu i napływających z miasta codzień nowych grup sytuacja stawała się z każdą chwilą poważniejsza.

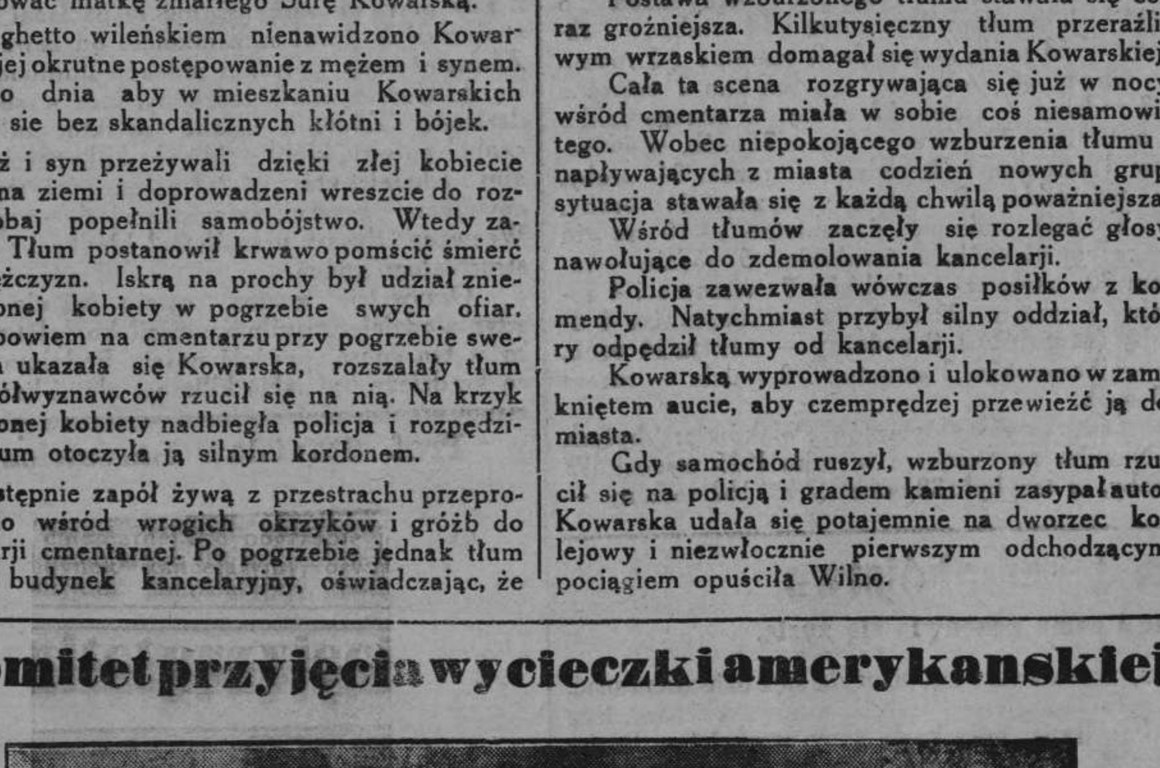
Wśród tłumów zaczęły się rozlegać głosy nawołujące do zdemolowania kancelarji.

Policja zawezwała wówczas posiłków z komendy. Natychmiast przybył silny oddział, który odpędził tłumy od kancelarji.

Kowarską wyprowadzono i ulokowano w zamkniętem aucie, aby czemprędzej przewieźć ją do miasta.

Gdy samochód ruszył, wzburzony tłum rzucił się na policję i gradem kamieni zasypał auto. Kowarska udała się potajemnie na dworzec kolejowy i niezwłocznie pierwszym odchodzącym pociągiem opuściła Wilno.

Komitet przyjęcia wycieczki amerykanskiej



Jak doniosły gazety — w dniu 1-go maja przybyła do Polski wycieczka kupców polskich ze Stanów Zjednoczonych i Ameryki Północnej Głównym zadaniem i celem wycieczki jest wiedzenie Targu Poznańskiego — pozatem jednak wycieczka wzięła udział w obchodach 3-go maja oraz zwiedziła cały szereg miast i fabryk polskich Celem należytego przyjęcia naszych rodaków z Ameryki — zorganizowany został komitet w skład którego wchodzą przedstawiciele Sejmu Senatu, Duchowieństwa kupiectwa i t, d, Fotografja niniejsza przedstawia jedno z posiedzeń tego komitetu.

ROZKŁAD JAZDY

Kolejki Powiatowej Wąbrzeźno

ważny od 15. V. 1927 r.

Odjazd kolejki do pociągów w kierunku

JABŁONOWO	TORUŃ
0,25	2,40
5,40	5,40
8,30	9,20
15,35	12,00
16,25	15,56
18,20	20,50
19,55	22,50

Wiadomości potoczne

Wąbrzeźno, dnia 12 maja 1927 r.

— **Dla najbiedniejszych miasta Wąbrzeźna i gminy Niedźwiedź złożył** p. Mieczkowski 50 zł. zebrane za wstęp do Muzeum w Niedźwiedziu.

— **Nabożeństwo żałobne za dusze poległych w walkach majowych.** Dziś w piątek odprawił ks. prof. Żynda w kościele parafjalnym żałobne nabożeństwo za poległych w wypadkach majowych. Z polecenia Pana Ministra Spraw Wewnętrznych odbyły się na obszarze Rzeczypospolitej żałobne nabożeństwa. Na nabożeństwie obecni byli przedstawiciele władz państwowych, komunalnych, sądowych i szkolnych. Również reprezentowane były towarzystwa miejscowe. Stowarzyszenie Młodzieży Polskiej i Towarzystwo Gimn. „Sokół“ z sztandarami.

— **Zebranie Kółka Rolniczego.** W niedzielę ubiegłą odbyło się w sali p. Klimka zwykłe zebranie członków tutejszego Kółka Rolniczego. Obrady zagaił o godz. 4,30 p. prezes Piotrowski przedstawiając licznie zgromadzonym gościom rasowego koguta duńskiego, którego podarował kółku z tem, że zostanie on postawiony na loterję. Zorganizowano aukcję amerykańską — w której wzięli udział wszyscy obecni — tak, ze w rezultacie — Kółko osiągnęło dość poważną kwotę 82 zł. 50 gr.

Prócz aukcji — omawiano jeszcze cały szereg spraw dotyczących interesów Kółka, jak np. sprawa ubezpieczeń od gradu, która tak żywo obchodzi cały ogół rolniczy. Uchwalono również zakupić wagon soli bydlęcej i 7 wagonów węgla — oraz sprowadzić rasowego stadnika, który od tąd będzie własnością kółka.

Na zakończenie p. prezes Piotrowski wygłosił niedługi odczyt p.t. „Ochrona dróg“, który wywołał dość ciekawą dyskusję, będącą dowodem żywego zainteresowania się obecnych tym tematem. Po wyczerpaniu całego porządku obrad — zebranie zostało rozwiązane hasłem „Cześć Rolnictwu...“

— **Zjazd okręgowy Związku restauratorów w Chełmnie** odbędzie się w poniedziałek 16 bm. Ze względu na ważność sprawy przybycie wszystkich pp. restauratorów oraz właścicieli wyszynków konieczny.

— **Otwarcie restauracji „Mleczarniu“** nastąpi w niedzielę dn. 15 bm. Szan. naszym czytelnikom zwracamy uwagę na ogłoszenie p. Błaszkowskiego właściciela kawiarni „Grand Cafe“ który wydzierżawił od p. Twardowskiego ogród jako i restaurację.

— **Na ogłoszenie p. Antoniego Leskiego** właściciela składu wyrobów mięsnych zwracamy Szan. Czytelnikom szczególną uwagę. P. Leski poleca tylko najlepsze wyroby, które są bezkonkurencyjne.

— **Urząd Stanu Cywilnego.** Wypadki urodzeń: 1. Teodora Zofja Kołeczek ur. 1. IV.. 1927 r. 2. Frieda Elsa Curków ur. 3. IV. 1927 r 3. Wacław Edward Lewandowski ur. 4. IV. 1927r. 4. Leszek Kowalski ur. 8 IV. 1927 r. 5. Henryk, Ludwik Wawrzyniak (nieślub,)ur. 7. IV. 1927 r. 6. Marjanna Sarafin (nieślub.) ur. 13. IV. 1927 r. 7. Irmgard, Urszula Gienau (niesl.) ur. 15. IV. 1927 r. 8. Rumin Kasper ur. 16. IV. 1927 r 9. Teresa. Jadwiga Żurawska ur. 18. IV. 1927 r. 10. Łucja Kaczyńska ur. 19. IV. 1927 r. 11. Halina, Daniela Suwała ur. 18. IV. 1927 r. 12. Irena Fergińska ur. 17. IV. 1927 r. 13. Tadeusz Antoni Kolasa ur. 22. IV. 1927 r. 14. Henryk Mieczysław Przybyło ur. 23. IV. 1927 r. 15. Jerzy Sipa ur. 24 IV. 1927 r. 16. Stanisław Edmund Kołodziejski ur. 28. IV. 1927 r. 17. Leszek Józef Lewandowski ur.27 . IV. 1927 r. 18. Jerzy Eugenjusz Murawski ur. 29. IV. 1927 r.

Wypadki ślubu: 1. Franciszek Morański kawaler z panną Martą Pszczołkowską zawarli ślub cywilny dnia 7. IV. 1927 r.

Komisja rozpoczyna czynności poborowe codziennie o godzinie 8-mej rano.

Dla tych poborowych, którzy z jakichkolwiekbądź powodów nie mogli stanąć przed Komisją Poborową w Wąbrzeźnie, odbędzie się dodatkowy pobór w P. K. U. w Toruniu w dniu 28 czerwca br.

Osoby ubiegające się o odroczenie terminu odbycia służby w wojsku stałem mogą składać do Starostwa odnośne podania w terminie od 15. II. 1927 do dnia poprzedzającego stawienie się proszącego przed Komisję Poborową.

Podania wniesione po upływie terminu pozostaną bez rozpatrzenia, o ile niedotrzymanie terminu nie zostanie usprawiedliwione.

Warunki do odroczenia służby wojskowej ogłoszone są w „Orędowniku Powiatowym" Nr. 16. poz. 5 z dnia 11 maja 1926 r.

Treść powyższego polecam podać we wszystkich gminach powiatu wąbrzeskiego do publicznej wiadomości w sposób w danej gminie przyjęty.

L. dz. III. 662 R.

STAROSTA.

Dot. podatku przemysłowo-obrotowego za rok 1926.

Obwieszczenie

2) Na zasadzie art. 78 ustawy o państwowym podatku przemysłowym, nakazy płatnicze na państwowy podatek przemysłowy od obrotu za rok 1926 zostały rozesłane dnia 15 kwietnia 1927 r. **Termin uiszczenia tego podatku upływa z dniem 15 maja br. po tym terminie liczone zostaną kary za zwłokę w wysokości 2 proc. miesięcznie.**

Od ustalonych sum obrotów i obliczonych kwot podatku mogą być wnoszone odwołania w następujących terminach (art. 85 cytowanej ustawy)

a) przez płatników o których mowa w art. 54 ustęp drugi (przedsiębiorstwa sprawozdawcze:) i w art. 84 (dodatkowe wymiary dla wszystkich innych płatników:) w ciągu dni 14-tu licząc od dnia następnego po doręczeniu zawiadomienia.

b) przez wszystkich innych płatników najpóźniej do dnia 15 maja 1927 roku.

Wniesienie odwołania nie wstrzymuje obowiązku uiszczenia podatku w przepisanym terminie.

Odwołania wniesione po tym terminie pozostawia się bez rozpatrzenia.

Prawo wniesienia odwołania nie przysługuje tym płatnikom, którzy w myśl art. 52, 54, 55 nie złożyli zeznań o obrocie w terminie określonym względnie zupełnie ich nie złożyli (kat. I i II handl. oraz I do V przemysł.:)

Płatnicy którzy w terminie do 25|IV. 1927 r. nie otrzymają nakazów płatniczych, mogą zgłaszać się do Urzędów Skarbowych w celu poinformowania się o wysokości obrotu i ustalonego podatku.

Wąbrzeźno, dnia 15 kwietnia 1927 r.
Urząd Skarbowy podatków i opłat skarbowych.

Powyższe podaję do wiadomości.

L. dz. 1235|III.

STAROSTA.

Garbarnia „Zgoda" w Wąbrzeźnie.

3) Niniejszem podaję do publicznej wiadomości, że właściciele Adolf Weiss i Edmund Milke obaj z Wąbrzeźna, zamierzają uruchomić w Wąbrzeźnie garbarnię przy ulicy Dolnej 8 w fabryce p. Eitnera (parcela nr. 265|66 art. 15 tom 25. karta 575).

Plany sytuacyjne i opis garbarni wyłożone są do publicznego wglądu w gmachu Starostwa (pokój 14-ty) przez przeciąg 14 dni i to począwszy od dnia 12 maja do dnia 26 maja włącznie.

Przeciw uruchomieniu rzeczonej garbarni mogą zainteresowani wnosić w wyżej oznaczonym terminie odpowiednio umotywowane sprzeciwy do Wydziału Powiatowego.

Sprzeciwy wniesione po upływie 14 dniowego czasokresu nie będą rozpatrywane.

L. dz. 917|27 IV.

STAROSTA.

Wywóz bydła hodowlanego z Województwa Pomorskiego do Województwa Warszawskiego.

4) Niniejszem podaję do wiadomości publicznej, że pan Wojewoda Warszawski reskryptem z dnia 8|IV. 1927 r. l. dz. 844 W 64 zniósł zarządzenie ograniczenia ruchu bydłem hodowlanem z Województwa Pomorskiego do Województwa Warszawskiego. Obecnie przewóz tego bydła do Województwa Warszawskiego odbywać się może bez żadnego ograniczenia, przy zachowaniu ogólnych przepisów weterynaryjno-policyjnych, obowiązujących przy załadowaniu bydła na kolejach Państwowych (ogł. w Orędowniku Powiatowym z dnia 22|I. r. b. Nr. 4, poz. 2).

L. dz. 695|R. II.

STAROSTA.

Przedłużenie czasu ochrony dla rogaczy na obszarze Województwa Pomorskiego.

Ogłoszenie.

5) Na mocy § 40 ustawy łowieckiej z dnia 15 lipca 1907 i § 117 ustawy o ogólnym zarządzie kraju z dnia 30 lipca 1883, przedłużam czas ochronny dla rogaczy na obszarze Województwa Pomorskiego włącznie lasów państwowych do dnia 29 maja 1927 r. włącznie, tak, że polowania na tę zwierzynę mogą się rozpocząć dopiero dnia 30 maja 1927 r.

Toruń, dnia 22 kwietnia 1927 r.
W Imieniu Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego
Prezes:
(—) Jan Stonawski.

Powyższe podaję do publicznej wiadomości.

L. dz. 726|R. II.

STAROSTA.

Dot. stwierdzenia pryszczycy w majątku Marusze pow. grudziądzkiego.

6) Zawiadamiam, że wśród bydła majątku Marusza, powiat Grudziądz stwierdzono urzędowo pryszczycę.

Obwód izolacyjny tworzy obszar dworski Marusza.

STAROSTA.

Dot. pryszczycy u bydła rogatego w Linówku pow. Toruń.

7) Zawiadamiam, że wśród bydła rogatego majątku Linówko powiatu grudziądzkiego stwierdzono urzędowo pryszczycę.

Obwód izolacyjny tworzy obszar dworski Linówko.

STAROSTA.

Dot pryszczycy w Rogowie, powiat Toruń

8) Podaję do ogólnej wiadomości, że według doniesienia Starostwa powiatu toruńskiego, wygasła pryszczyca u bydła racicowego p. Fehlauera w Rogowie, powiat Toruń.

L. dz. 3019|II.

STAROSTA.

Dot pryszczycy w majątku Lipniczki, powiat Toruń.

9) Podaję do ogólnej wiadomości, że według doniesienia Starostwa powiatu toruńskiego, wygasła pryszczyca u bydła racicowego p. Kentzera w Lipniczkach, powiat Toruń.

L. dz. 3160|II.

STAROSTA.

P. Radwan

Nowy Wiceminister Reform Rolnych.



W związku z ostatniemi posunięciami rządu — Wiceministrem Reform Rolnych w obecnym gabinecie Marsz. Piłsudskiego mianowany został p. Radwan którego fotografję przedstawiamy powyżej.

Międzynarodowa Wystawa Sanitarno-Higjeniczna w Warszawie

W Brukseli zebranie Stałego Komitetu Kongresu Medycyny i Farmacji Wojskowej, na którem Polskę reprezentowali Przewodniczący IV. Międzynarodowego Kongresu Medycyny i Farmacji Wojskowej w Warszawie Szef Departamentu VIII, Sanitarnego M. S. Wojsk. Płk. Dr. Rouppert oraz Generalny Sekretarz Ppłk. Dr. Zakliński. Na zebraniu tem uchwalone zostało przyjęcie w poczet stałych członków, Niemiec, Austrji, Węgier, Portugalji, Turcji i Bułgarji. Przedstawiciele tych państw zatem również przybędą do Warszawy.

W związku z tem sfery przemysłowe i handlowe pomienionych państw wezmą także udział w Międzynarodowej Wystawie Sanitarno-Higjenicznej, która otwarta zostanie w dn. 30 maja r. b. na terenie Szkoły Podchorążych.

„Dowcip" dwóch psotników.

Śmierć robotnika.

W cementowni towarzystwa Solvay w Grodźcu tuż przed skończeniem dniówki Roman Jaonwski i Władysław Nowak postanowili zabawić się cudzym kosztem. W tym celu przeprowadzili drut z wyłącznika, znajdującego się w budce montera. gdzie przechowywano narzędzia — do klamki przy drzwiach owej narzędziarni, licząc na to, że gdy robotnicy po skończeniu pracy oddawać będą monterowi narzędzia, to każdy z nich będzie musiał przy otwieraniu drzwi do budki, dotknąć się klamki, a wówczas prąd elektryczny „kopnie" go i zwali z nóg, jak to już nieraz obserwowali przy urządzaniu podobnych psich figlów. Jakoż w parę minut później podszedł do drzwi jeden z robotników. W chwili, gdy chwycił za klamkę — odskoczył w tył i upadł na podłogę ku niebywałej uciesze głupawych dowcipnisiów. Janowski uważał jednak, że „za mało kopie" i polał podłogę koło drzwi wodą, aby prąd silniej działał wskutek lepszego przewodnictwa.

Nie upłynął kwadrans a nadszedł robotnik Teodozjusz Mokrski, trzymając w ręce metalową lampę. Chwycił za klamkę i zdoławszy wykrzyknąć tylko: o rany boskie!" — padł martwy.

W dniu wczorajszym obydwaj stanęli przed sądem, który ich skazał na 2 miesiące więzienia.

Ojciec i syn.

Król rumuński
Ferdynand.



Przed niedawnym czasem prasa europejska ogłosiła urbi et orbi, że — król rumuński — Ferdynand jest umierający. W związku z tą hiobową wieścią — wezwany został do Rumunji były następca tronu — najstarszy syn królewski — ks. Karol który przed paru laty wskutek niefortunnego stosunku miłosnego dobrowolnie zrzekł się tronu — jednakże obecnie, jak się zdaje — zamierza wbrew tej decyzji — zdobyć dla siebie koronę, która z prawa przypada jego własnemu synowi.

Tymczasem w sposób zgoła niespodziany — zdrowie króla nagle się polepszyło — i dziś dzięki tajemniczym zastrzykom d-ra belgijskiego — Leroux niebezpieczeństwo śmierci minęło Tem niemniej jednak intrygi dworskie — i podstępna walka o tron trwają nadal — przyczem jedną z ważniejszych ról gra w tem właśnie Ks. Karol. Bliższe szczegóły znajdą nasi czytelnicy w gazecie w najbliższych dniach.

Tymczasem — aby zapoznać wszystkich z tą sprawą podajemy fotografje głównych bohaterów toczącej się bezkrwawej walki o tron: U góry podajemy fotografję Króla Ferdynanda — u dołu jego syna Ks. Karola.

Ks. Karol.



Wyciąg z Orędownika Pow. Nr. 15.

W sprawie poboru rocznika 1906 oraz ochotników, urodzonych w latach 1907, 1908 i 1909.

Obwieszczenie

o powszechnym poborze oraz zaciągu ochotników.

I) 1. Na podstawie art. 33 ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej z dnia 23 maja 1924 (Dz. U. R. P. Nr. 61 poz. 609) o az zarządzeń Pana Ministra Spraw Wojskowych i Pana Ministra Wewnętrznych zarządzam w okresie od 1 maja b. r. do 30 czerwca b. r. włącznie powszechny pobór.

poborowych rocznika 1909 oraz ochotników urodzonych w latach 1907 1908 1909.

W myśl powyższego zarządzenia do przeglądu stawić się winni-

a) wszyscy bez wyjątku poborowi rocz. pobor. 1606, posiadający obywatelstwo polskie, jak również i ci których przynależność państwowa nie jest znaną, a którzy mieszkają stale na obszarze Województwa Pomorskiego i nie mogą wykazać się dokumentami, stwierdzającemi obcą przynależność państwową.

Dotyczy to poborowych rocznika poborowego 1906 powyżej wymienionych kategoryj bez względu na ich dotychczasowy stosunek do siły zbrojnej Państwa,

b) poborowi roczników poborowych 1904 i 1905, którzy przy poprzednich przeglądach uznani zostali za tymczasowo nieżdatnych do służby czynnej w wojsku stałem (kat. B),

c) mężczyźni urodzeni w latach 1907, 1908, 1909, którzy w myśl art. 62 ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej, złożyli podania do właściwej PKU. o przyjęcie ich do służby czynnej w wojsku stałem w charakterze ochotników.

2. Wszyscy stający do przeglądu obowiązani są stawić się w stanie zupełnie trzeźwym, czysto ubrani i umyci (wykąpani).

3. O ścisłym terminie przeglądu, wyznaczonym dla poszczególnych gmin, należy dowiedzieć się w właściwym urzędzie gminnym (magistracie).

4. Poborowi, (ochotnicy), posiadający już jakiekolwiek wojskowe dokumenty osobiste, winni przynieść je ze sobą do przeglągu.

5. Poborowi, którzy zamierzają starać się o jedną z ulg przewidzianych w art. 53, 54, 55, 57 ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej, winni wnieść podanie do Komisji Poborowej lub do właściwej władzy administracyjnej I instancji przed dniem poboru.

Poborowi, którzy korzystali dotychczas z odroczenia służby wojskowej, a którzy wobec upływu terminu tego odroczenia zamierzają starać się o dalsze przyznanie odroczenia, winni wnieść podanie do właściwej władzy administracyjnej I. instancji w terminie do dnia 20 czerwca tego roku, w którym kończy się przyznanie im odroczenia.

Podania o ulgi, wniesione po terminie przeglądu, uwzględnione będą tylko w tych wypadkach, kiedy popisowy bądźto uzasadni, że z przyczyn o l niego niezależnych nie mógł uzyskać dokumentów, stwierdzających tytuł do ulgi, bądź też, że uprawnienie do ulgi nastąpiło dopiero po terminie przeglądu.

6. Poborowi (ochotnicy), posiadający na pod stawie art. 45 ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej prawo do półtoraroczne służby czynnej w wojsku stałem, winni najpóźniej do dnia wcielenia do szeregów, przedłożyć właściwemu Starostwu pisemnie podania o przyznanie tego prawa z dołączeniem następujących dokumentów:

a) świadectwa dojrzałości lub świadectwa końcowego jednej ze szkół średnich,

b) wyciąg z ksiąg ludności względnie metrykę urodzenia.

W celu uzyskania prawa do półtoraroczne służby wojskowej ubiegający powinni się stawić osobiście przed Komisją Poborową, o ile ubieganie się ma miejsce w czasie ogólnego poboru. Osoby uprawnione do służby półtoraroczne tracą to prawo, jeżeli nie wniosą podania o ulgę w terminie powyżej wskazanym.

7. Na decyzje i zarządzenia Komisyj Poborowych w sprawach ulg i odroczeń mogą interesowane osoby wnieść zażalenie w myśl art. 60 ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej przez właściwe Starostwo do Wojewody Pomorskiego a to w terminie dwutygodniowym od daty doręczenia.

Decyzje i zarządzenia Wojewody są ostateczne i zażaleniu nie podlegają. W myśl art. 60 ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej wniesienie zażalenia nie odracza wcielenia do wojska stałego.

8. Poborowi (ochotnicy), zakwalifikowani przy przeglądzie do kat. A i uznani zatem w myśl odnośnych artykułów ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej, za zdatnych do służby czynnej w wojsku stałem będą uważani do dnia wcielenia ich do informacyj wojskowych za osoby stanu urlopowanych.

Powołanie ich do wcielenia nastąpi w swoim czasie zapomocą imiennych kart powołania.

9. Winni niezgłoszenia się do przeglądu w wyznaczonych terminach, ścigani będą przez cywilne władze administracyjne i karani w myśl art. 87 ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej.

Poborowi, winni niestawienia się do wcielenia, ścigani będą przez władze wojskowe jako dezerterzy i po doprawadzeniu karani w myśl obowiązujących wojskowych ustaw karnych.

Toruń, dnia 15 kwietnia 1927 r.

Wojewoda:
Młodzianowski.

Plan urzędowania

komisji poborowej rocznika 1906 w powiecie wąbrzeskim

Kolejność stawania gmin	Ilość popisowych w gminie	Data urzędowania Komisji Poborowej	Miejsce urzędowania Komisji Poborowej
Wąbrzeźno	92	31 maja 1927	Wąbrzeźno hotel „Dwór Wąbrzeski"
Golub	30		
Kowalewo	40		
Bielsk	6		
Bielskie Budy	—	1 czerwca 27	„
Borówno	2		
Boże Pole	—		
Brudzawki	7		
	85		
Buczek	—		
Czaple	12		
Chełmonie	2		
Chełmoniec	4		
Cymbark	—		
Czystochleb	5		
Dębowałąka	14		
Elgiszewo	3	2czerwca 27	„
Frydrychowo gm.	—		
Galczewo	2		
Jarantowice	21		
Jaworze	4		
Kiełpiny	1		
Krążno	1		
Książki gm.	21		
	90		
Kujawa	—		
Kurkocin	12		
Lipieniec	6		
Lipnica Kolonja	4		
Lipnica	2		
Lisewo gm.	4		
Ludowice	3		
Łabędź	3	3 czerwca 27	„
Łądy	—		
Łobdowo	9		
Łopatki	10		
Łopatki niemieckie	5		
Małe Pułkowo	10		
Małe Radowiska	3		
Michałki	—		
	71		
Mlewo	19		
Mokry Las	4		
Myśliwiec	7		
Niedźwiedź	13		
Nowawieś Król.	22	4 czerwca 27	„
Nowy dwór	4		
Nowy Mlewiec	1		
Orzechowo	8		
	78		
Orzechówko	9		
Osieczek	8		
Ostrowite	11		
Ostrowo	7		
Pieńki	—		
Piwnice	12	7 czerwca 27	„
Płużnica	6		
Pływaczewo	13		
Ród Golubski	4		
Rychnowo	6		
	76		
Ryńsk	13		
Sicienek	2		
Sierakowo	5	8 czerwca 27	„
Skępsk	12		
Sokoligóra	1		

Kolejność stawania gmin	Ilość popisowych w gminie	Data Urzędowania Komisji Poborowej	Miejsce urzędowania Komisji Poborowej
Srebrniki	6		
Stanisławki	7		
Szczerosługi	—		
Trzciano	8		
Uciąż	5		w Wąbrzeźnie
Węgorzyn	3	8 czerwca	hotel „Dwór
Wielkie Pułkowo	3		Wąbrzeski"
W. Radowiska	6		
W. Rychnowo	10		
Za—Radowiska	—		
Za–Zieleń	—		
	76		
Zieleń	7		
Bortoszewice	3		
Buk	—		
Elzanowo	2		
Frydrychowo	5		
Gajewo	3		
Galczewko	2		
Gapa	2		
Gziki	2		
Hamer	2		
Józefat	—		
Kołat	—		
Książki maj.	2	9czerwca 27	„
Leśno Drwęca	3		
Lisewo	6		
Małe Radowiska	5		
Mgowo	8		
Mlewiec	6		
Nielub	4		
Nadleśnictwo. Konstancjewo	—		
Nowawieś	1		
Powy Młyn	—		
Orłowo	5		
Owieczkowo	1		
Piątkowo	10		
	79		
Pluskowesy	6		
Pr. Łąka	2		
Przeszkoda	1		
Przydwóż	8		
Sitno	1		
Sosnówka	—		
Stary zieleń	2		
Szewa	1	10 czerwca	„
Szychowo	—		
Wałycz	4		
Wielkołąka	15		
Wronie	1		
Trzcianek	3		
Zaskocz	3		
Zawada	2		
	49		

Panom Burmistrzom i Sołtysom oraz przełożonym obszarów dworskich zwracam uwagę na obowiązek terminowego (punktualnego) doprowadzenia poborowych do poboru, utrzymania nadzoru nad ich czystością i trzeźwością oraz porządku pomiędzy niemi.

Naczelnik Gminy jest ponadto obowiązany do stwierdzenia tożsamości osób stających do poboru z jego gminy oraz do udzielenia Komisji żądanych przez nią wyjaśnień, dotyczących poborowych obecnych i nieobecnych (wyjaśnień o niestawiennictwie poborowych i t. p.) — pozatem naczelnik gminy ma obowiązek przynieść ze sobą egzemplarz spisu poborowych.

Kładę nacisk na konieczność osobistego jawienia się naczelnika gminy, a w razie niemożności stawienia się winien być delegowany zastępca (I ławnik). Nieobecność nieusprawiedliwiona, podlega karze w drodze administracyjnej.

W celu przeprowadzenia kontroli nad ścisłem wykonaniem powyższego zarządzenia polecam Panom Naczelnikom Gmin niezwłocznie powiadomić każdego poborowego o miejscu, dniu i godzinie stawienia się do poboru. W tym celu sporządzi każdy Naczelnik Gminy stosowny wykaz wedle niżej podanego wzoru, do którego zapisze wszystkich poborowych mających stanąć do przeglądu. Każdy poborowy stwierdzi fakt powiadomienia go własnoręcznym podpisem w rubryce 6 wykazu.

Do dnia 20 maja r. b. należy odnośny wykaz podpisany przez wszystkich poborowych nadesłać tut. Starostwu. W razie wyprowadzenia się w międzyczasie poborowego do innej gminy względnie powiatu, skieruje odnośny sołtys do Naczelnika gminy, będącej nowem miejscem zamieszkania poborowego stosowne pismo z wnioskiem o „powiadomieniep oborowego o miejscu i terminie stawienia się do poboru i onadesłanie dowodu powiadomienia. W ten sposób dokonane powiadomienie należy przesłać razem z ogólnym wykazem tut. Starostwu **do dnia 20 maja r. b.**

Wzór

Gmina albo obszar dworski.............................

L. p.	Nazwisko i imię poborowego	Data i miejsce urodzenia	Miejsce stawienia się do poboru	Dzień i godzina stawienia się	Własnoręczny podpis powołanego pob.

Poświęcenie sztandaru Stow. Młodzieży Żeńskiej.

Kowalewo W niedzielę d. 8. bm. odbyła się w Kowalewie wspaniała uroczystość poświęcenia sztandaru tamtejszego Żeńskiego Oddziału Stow. Katolickiej Młodzieży Polskiej. Uroczystość ta — dzięki łaskawej pomocy i poparciu miejscowego obywatelstwa oraz Magistratu — stała cię jednakże tak potężną manifestacją jakiej już Kowalewo dawno nie widziało. Olbrzymie, nieprzeliczone tłumy młodzieży i starszych zaległy — nietylko kościół i cmentarz kościelny — ale nawet pewną część sąsiedniej ulicy i Rynku. W leciutkim powiewie wiatru trzepotały olbrzymie, amarantowe chorągwie — któremi obywatele przystroili swe domy i balkony... Jednem słowem — całe miasto przybrało wygląd świąteczny — jakby dokumentując w ten sposób swój żywy udział w uroczystości Stowarzyszenia Żeńskiego.

Poświęcenie sztandaru odbyło się jeszcze przed uroczystą Mszą ś-tą. Ceremonji tej dokonał Patron Oddziału Żeńskiego Stow. Kat. Młodz. Polsk. ksiądz Sobisz — wygłaszając przy tej okazji krótką — lecz nadzwyczaj piękną przemowę, podkreślając znaczenie sztandaru dla każdej organizacji i wzywając członkinie Stowarzyszenia do wytrwałości w cnotach cechujących dawne, polskie dziewczęta i kobiety — iżby ten sztandar poświęcony pozostał na zawsze czysty i nieskalany żadną podłością ani brudem!

Po uroczystej Mszy ś-tej, którą odprawił również ks. Patron Sobisz — odbyło się wspaniałe kazanie które odprawił ks. Żynda, Generalny Sekretarz Związku Stowarzyszeń. Treścią kazania była tak aktualna w dzisiejszych czasach kwestja. ogólnej demoralizacji i zaniku wszelkiej cnoty i uczciwości, przed czem należy wszelkiemi siłami bronić szczególniej młodsze pokolenie, — z natury rzeczy najsilniej narażone na upadek i zgubę. Następnie — nawiązując do uroczystości — ks. gen. Sekretarz wykazał obecnym, jak olbrzymie znaczenie dla społeczeństwa i dla Kraju mają organizacje Młodzieży Katolickiej, będące niejako tarczą przeciwko demoralizacji i upodleniu młodych dusz powojennego pokolenia Polski — oraz zakończył swe przepiękne kazanie słowami nadziei, że młodzież żeńska m. Kowalewa potrafi wysoko dzierżyć nad czołem sztandar swej cnoty i wierności wobec Boga i Ojczyzny.

Dalszy ciąg uroczystości odbył się na Rynku gdzie ze specjalnie wzniesionej trybuny powita wszystkich obecnych zastępca nieobecnego burmistrza p. Przybyszewski, po którym przemawiali kolejno ks. Żynda i ks. patron Sobisz, wzywając Młodzież do wierności i wytrwania pod opiekuńczemi skrzydłami swych sztandarów, które oby do końca pozostały tak czyste i nieskalane, jak obecnie.

Po przemówieniu ks. Sobisza ks. Żynda dał sygnał do wbijania gwoździ pamiątkowych w drzewce sztandaru... Ceremonja ta trwała około 3-ch kwadransów... Pierwszy gwóźdź wbił ks. Żyndą, drugi — p. Przybyszewski — trzeci i czwarty — ojcowie chrzestni sztandaru — piąty — imieniem redakcji „Głosu Wąbrzeskiego" red. Kubicki następnie zaś kolejno przystępowali przedstawiciele i delegaci towarzystw i organizacyj, biorących udział w uroczystości.

Po wbiciu ostatniego gwoździa — odbyła się defilada wszystkich towarzystw przed nowopoświęconym sztandarem. Udział defilujących był tak olbrzymi, że pomimo kolumn czwórkowych — defilada poprostu opasała dokoła cały Rynek — czyniąc wrażenie wprost imponujące swoim ogromem i wspaniałością.

Po przedefilowaniu jeszcze przed ks. gen. Sekret. Żyndą, stojącym pod sztandarem — cały pochód udał się do ogrodu p. Zielke, gdzie odbył się skromny obiad — poczem obecni rozeszli się po mieście.

Wogóle — cała uroczystość wypadła nadspodziewanie świetnie. Napływ publiczności był tak olbrzymi, że niepodobna było przecisnąć się przez Rynek. W pochodzie brały udział wszystkie organizacje miejscowe ze sztandarami oraz cały szereg delegacyj stowarzyszeń zamiejscowych. Z Wąbrzeźna przybyły dwa silne oddziały Młodzieży Katolickiej — żeński i męski. Oddział żeński — liczący przeszło 60 członkiń — prowadziła drh. prezeska Orzechowska. Prócz tego przybyły delegacje Stowarzyszeń Młodzieży obu płci — z Torunia, z Papowa Tor., z Pruskołąki, z Rychnowa Wielk. oraz jeszcze z paru innych miejscowości okolicznych.

---

stwa Czytelń Ludowych — przyczem zebrano skromną wprawdzie — lecz jak na początek — zupełnie dostateczną sume 24 złotych.

Nie jest to rzecz prosta — zbyt wiele! — Lecz gdyby za tym przykładem poszli również i inni mieszkańcy Pomorza — i postarali się wykorzystać każdą uroczystość publiczną lub rodzinną dla wspomożenia tej tak pożytecznej instytucji choćby tylko skromniutką sumę pieniędzy — wieleż to setek i tysięcy możnaby uzyskać tą drogą — i jak bardzo wiele zyskałoby społeczeństwo, umożliwiając pracę T. C. L. tak ograniczoną dotychczas z powodu braku funduszów? Wartoby nad tem pomyśleć i zastanowić się dokładnie... Przykład został mi dany!.. Kto za nim pójdzie?

— **Radzyn** (Święto Powstańców i Wojaków.) W niedzielę, d. 22 bm. odbędzie się w Radzynie wspaniała uroczystość — poświęcenia sztandaru tamtejszego Towarzystwa Powstańców i Wojaków — w której według dotychczasowych danych — weźmie udział całe społeczeństwo miejscowe i okoliczne, dokumentując w ten sposób swoją sympatję i zaufanie dla tej — nawskróś ideowej i patrjotycznej organizacji.

Uroczystości rozpoczną się o godz. 9 i pół w „Strzelnicy" radzyńskiej, skąd o godz. 10-ej nastąpi wymarsz do kościoła na nabożeństwo po którem odbędzie się składanie przysięgi oraz wbijanie gwoździ pamiątkowych zakończone ogólną defiladą na rynku.

Po obiedzie — nastąpi dalszy ciąg uroczystości — a mianowicie — wspólna zabawa w ogrodzie „Strzelnicy", z nader urozmaiconym programem, który przewiduje szereg niespodzianek, jak koło szczęścia, strzelanie do celu i t. p

Wieczorem — wreszcie o godz. 20 i pół odbędzie się wielka zabawa taneczna, połączona z przedstawieniem amatorskiem. Odegrana zostanie znakomita sztuka 3 aktowa p. t. „Polska już wolna" — osnuta na tle dziejów ostatnich dziesięciu lat naszego życia politycznego.

Zarówno podczas pochodów i defilady jak i podczas zabawy i tańców — przygrywać będzie specjalnie zaangażowana orkiestra wojskowa, której koncert niemało zapewne się przyczyni do podniesienia poziomu i wartości całej uroczystości — a przedewszystkiem zachęci szerokie sfery obywatelstwa do gremjalnego udziału w obchodzie.

— **Toruń**. Bieg na przełaj o puhar „Słowa Pomorskiego" w Toruniu. 29 maja 1927 r, odbędzie się w Toruniu trzeci doroczny bieg na przełaj o puhar „Słowa Pomorskiego".

Udział w biegu mogą brać wszyscy obywatele Rzeczypospolitej Polskiej, którzy ukończyli 18 rok życia.

Przestrzeń biedu wynosi około 4500 mtr.

Zawodnik przerywający jako pierwszy taśmę nu mecie. zdobywa przechodni puhar srebrny ofiarowany przez redakcję „Słowa Pomorskiego" oraz na własność sygnet pamiątkowy. Puhar staje się własnością zawodnika po trzykronem zdobyciu nie koniecznie w kolejnych biegach. Następnych 10-ciu otrzymują medale pamiątkowe.

Zgłoszenia nadsyłać należy do Torunia pod adresem: Redakcja „Słowa Pomorskiego", ul. św. Katarzyny 4, albo firma „Sport — Błoch", ul św. Katarzyny 5.

— **Toruń**. (Protest kupców). Z gremjalnym protestem przeciwko niesprawiedliwemu wymiarowi podatku majątkowego wystąpiło w ub. wtorek kupiectwo osiadłe na terenie obwodu toruńskiej Izby Przem.-Handl. Na posiedzeniu odbytem w dniu wymienionym w sali wspomnianej Izby uchwalono treść memorjału, który za pośrednictwem Izby Przem.-Handl. doręczony zostanie Min. Skarbu.

— **Toruń**. (Centralna Spółka Rolnicza). Intensywne starania pomorskich zrzeszeń rolniczych w sprawie zorganizowania oddzielnych Centralnych Spółek rolniczych w Toruniu uwieńczone zostały wynikiem pomyślnym. Z dniem 1-go maja br. utworzony został oddział taki w Toruniu przy ul. Prostej 20. Dotychczas istniał oddział wspomnianej kasy, której centrala znajduje się w Warszawie, w Poznaniu i w kompetencji tegoż było zasilanie kredytem członków tej instytucji spółdzielczej również i na terenie Pomorza.

— **Toruń**. (Zjazd starostów). Dnia 12 maja br. w sali Pom. Urzędu Wojewódzkiego odbędzie się o godzinie 9-ej rano począwszy Zjazd starostów Pomorza. Przedmiotem obrad będą sprawy o charakterze administracyjnym myśl programu ustalonego ze strony Min. Spraw Wewn.

— **Osowo** pow. Starogard. (Straszny pożar) Dnia 27-go bm. o godzinie 15-ej wybuchł niespodziewanie pożar w domu Walaza i Grusza Stąd w krótkim czasie przeniósł się ogień na dom sąsiada Holza, a nawet ogarnął następny dom i stodołę Garbosia, gdzie dopiero zdołano ogień zlokalizować. Tak więc w stosunkowo krótkim czasie pożar pochłonął i zniszczył doszczętnie trzy domy i jedną stodołę — pozbawiając momentalnie 5 rodzin dachu nad głową Przeważną część rzeczy z mieszkań zdołano uratować, w płomieniach zginął tylko pies, o którym w ogólnym popłochu zapomniano. Pożar według wszelkiego prawdopodobieństwa spowodo-

---

Wypadki śmierci: 1. Adolf Hoffmann lat 82 zmarł dnia 1. IV. 1927 r. 2. Bronisław Szynkiewicz stary 7 dni, zmarł dn. 3. IV. 27 r. 3. Felicja Kaczyńska lat 7, zmarła dn. 6. IV. 27 r. 4. Tomasz Anger lat 83 zmarł dn. 9. IV. 27 r. 5. Margarete Kwast, stara 1 miesiąc 16 dni zmarła dn. 12. IV. 27 r. 6. Bronisława Kirstein z d. Makowska lat 41 zmarła 18. IV. 27 r. 7. Katarzyna Czajkowska z d. Pietraszek lat 26, zmarła dn. 23 IV. 27 r. 8. Małgorzata Kamińska z d. Wejrowska lat 29, zmarła dn. 27. IV. 27 r.

Urzędnik Stanu Cywilnego.

— **Dziś ostatni dzień „zimnych świętych"** Naprzekór rozpoczynającemu nieurzędową zimę a przyjeżdżającemu zazwyczaj „na białym koniu" trzej „zimni święci" Pankracy Serwacy i Bonifacy zamykają chłody wiosenne. Od środy mamy śnieg, deszcz wiatry, słońce naprzemian i tak jedenaście razy. Nie można narzekać na urozmaicenie,

Mamy nadzieję że nastąpi teraz prawdziwe lato tak że będzie teraz wszystko dobrze rosło i będziemy mimo to mieć dobre żniwa.

— **Zaproszenie** W myśl uch-wały Rady Dzielnicowej Sokolstwa Pomorskiego odbędzie się w niedzielę dnia 3 lipca 1927 r.

Zlot Okręgowy Sokolstwa w Wąbrzeźnie

Celem utworzenia Komitetu zlotowego. zaprasza się niniejszem Szan. Obywatelstwo i Druhów na zebranie, które się odbędzie we wtorek dnia 17. maja 1927 r. o godzinie 8 wieczorem w hotelu pod Białym Orłem.

Za Zarząd Tow. Gimn. Sokół

Guzowski Sekretarz — **Czerwiński** Prezes

— **Łabędź**, pow. Wąbrzeźno. (Na marginesie oświaty pozaszkolnej). Śladem innych miast i wiosek i nasz cichy zakątek od niedawnego czasu zawrzał pracą intesywną, pracą nad podniesieniem ducha i moralności na krzewieniem oświaty, mającej pobudzić umysły młodzieży pozaszkolnej do „do wyższych ja rzeczy."

Dwie placówki tego rodzaju pobudzili do życia tamtejsi nauczyciele (kier. szkoły p. Samp i naucz. p. Jasiński).

Na to zebranie organizacyjne przybyli Wielebny Ksiądz Proboszcz Zakryś i delegat Katolickiego Związku Młodzieży Polskiej p. St. Siemiątkowski. Zebranie zagaił miejscowy naucz. i kier. szkoły p. Samp chrześcijańskiem pozdrowieniem „Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus". Następnie odśpiewało tamtejsze kółko śpiewackie pod kierownictwem naucz. p. Jasińskiego jedną zwrotkę „Królowej Anielskiej" na głosy. Następnie odczytał kier. szkoły p. Samp porządek obrad poczem przystąpiono do wyboru marszałka zebrania, którym jednogłośnie został ograny Wiel. Ks. Proboszcz Zakryś. Tenże dziękując zebranym za wybór oddał głos delegatowi Związku p, St. Siemiątkowskiemu, który wygłosił referat pt. „Co mi daje Stowarzyszenie."

Po skończonym referacie zabrał głos. Wiel. Ks. Proboszcz Zakryś, dziękując delegatowi Związku za wygłoszony referat, nawołując tak rodziców jak i młodzież do pracy społecznej dla Boga i Ojczyzny.

Następnie objaśnił delegat Związku ustawę związkową, poczem nastąpiła przerwa i zapisywanie się na członków. Po przerwie przystąpiono do wyboru Protektora, Patronatu i Zarządu. Protektorem obu stowarzyszeń został mianowany przez Związek Wiel. Ks. Proboszcz Zakryś.

Patronem Stowarzyszenia Męskiego mianowano Ks. wik. Mówińskiego z Wąbrzeźna, Wicepatronem kier. szk. p. Sampa. Patronem Stowarzyszenia Żeńskiego mianowano ks. wik. Gdańca z Wąbrzeźna. Wicepatronką kier. szkoły p. Sampową.

Teraz przystąpiono do wyboru zarządu Stowarzyszenia Męskiego, w skład którego wchodzą: Prezes p. naucz. Jasiński, sekretarz Jarzycki Stanisław, skarbnik Szczutowski Marjan, bibljotekarz Wollenberg Franciszek, gospodarz Marcin Szymon.

W skład zarządu Stowarzyszenia Żeńskiego wchodzą: Prezeska Kaczmarkówna, sekretarka Rzczutowska H. skarbniczka Brentfierówna Klara, bibljotekarka Anastazja Garczyńska, gospodyni Teodeska Helena.

Następnie zabrał głos Wielebny ksiądz Probosz Zakryś, przemawiając w serdecznych i gorących słowach do zebranych, prosząc starsze społeczeństwo o współpracę dla dobra młodzieży i kościoła.

Na zakończenię odśpiewało tamt, kółko śpiewackie „My chcemy Boga", a wszyscy wspólnie „Wszystkie nasze dzienne sprawy." Po zebraniu organizacyjnem odbyło się zebranie zarządów obu Stowarzyszeń, na którem delegat Związku objaśnił książkowość i zadania każdego członka.

Nowo założonym placówkom „Szczęść Boże."

Obecny.

— **Lisewo pod Golubiem**. (Godne naśladowania). Przed kilku dniami — jak nam donoszą — odbyła się w kościele parafjalny w Golubiu uroczystość połączenia dozgonnym węzłem małżeńskim córki pp. Stachowskich z Lisewa — p. Heleny z panem Feliksem Hołody.

W czasie uczty weselnej — z inicjatywy sołtysa gm. Lisewo — p. Balcerowicza — obecni w domu rodziców panny młodej — goście urządzili pomiędzy sobą składkę na rzecz Towarzy-

wały iskry wydobywające się z komina (gospodyni piekła chleb), od których zajęła się strzecha. — Szczęście wielkie, że w tym czasie nie było silniejszego południowo-wschodniego wiatru, bo w przeciwnym razie pastwą rozpasanych żywiołów uległoby napewno dalszych kilkanaście domów.

— **Chojnice.** (Aresztowanie mordercy) Policja chojnicka aresztowała pośrednika i właściciela domu Adama Wiśniewskiego z Chojnic, który podejrzany jest o zamordowanie pewnego amerykanina, któremu pośredniczył przy kupnie domu. Morderstwa dokonano w marcu pomiędzy Brodnicą a Lidzbarkiem.

— **Chojnice.** (Zmiażdżony siewnikiem). Na szosie gdańskiej pod Chojnicami zdarzył się mrożący krew w żyłach wypadek. Oto gospodarz niejaki Schweizer wracał do domu z siewnikiem zaprzężonym w parę koni; w drodze konie raptem spłoszyły się, skręciły gwałtownie w bok, wpadając na drzewa. Nie spodziewający się niczego Schweizer spadł z siewnika, dostał się pod maszynę, która swym ciężarem tak go przygniotła, że wyzionął ducha na miejscu; syn jego natomiast, który jechał razem z ojcem, doznał tylko lekkich obrażeń. Jeden z koni nadział się formalnie na dyszel, a maszyna, zwłaszcza przednia jej część uległa całkowitemu zdruzgotaniu. Na miejsce wypadku przybył natychmiast lekarz z Chojnic; wszelkie jego zabiegi, około Schweizera ojca nie dały wyniku, syna natychmiast po doraźnem opatrzeniu odstawiono do mieszkania.

Ruch Towarzystw.

— **WĄBRZEŹNO. Baczność członkowie Stow. Kat. Młodzieży Męskiej.** W niedzielę dn. 15-go maja br. odbędzie się plenarne zebranie w starej salce koło kościoła o god 1,30 po południu.

O jaknajliczniejszy udział prosi

„Gotów“ Zarząd.

— **WĄBRZEŹNO. Baczność członkowie Stow. Kat. Młodzieży Męskiej.** Dziś w piątek dn. 13-go maja odbędą się ćwiczenia przysposobienia wojskowego w starej salce koło kościoła o **godz. 8-ej wieczorem.**

O liczne i punktualne przybycie prosi

„Gotów“ Zarząd.

— **WĄBRZEŹNO. Bractwo Strzeleckie.** W niedzielę dnia 15 bm. od godziny 3-ej począwszy strzelanie O odznakę Białego Orła i wartościowe premje.

O liczny udział prosi

ZARZĄD.

— **WĄBRZEŹNO. Stowarzyszenie Młodzieży Żeńskiej.** W niedzielę dn. 15 bm. o godz. 1,30 odbędzie się plenarne zebranie w wikarjówce. O przybycie wszystkich druhen prosi

ZARZĄD.

Notowania giełdy płodów roln. w Poznaniu

Poznań, dnia 11. 5. 1925r.

Żyto	50,50—51,50
Pszenica	56,75—59,75
Jęczmień zw	42 00—44,00
Jęczmień browarowy	42.00—44,00
Owies	43,50—44,50
Mąka żytnia 70% z work. stan.	—74,45
Mąka żytnia 65% z work. stan.	—73,00
Mąka pszenna 65% z work.	83.00—86,00
Otręby żytnie	86,50—37,50
Otręby pszenne	—34,25
Groch victorja	—
Seradela	—
Peluszka	31,00—33,00
Wyka latowa	82,00—34,00

Drukiem i nakładem „Głosu Wąbrzeskiego“ Wąbrzeźno
Redaktor odpowiedzialny Alfons Szczuka Wąbrzeźno